

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sárgóncim: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

Szemere
Kisse 4. Wien (A Nap)

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - 15 dinár
Negyedévre 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 július hó 21

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 156. szám

Péntek

Bécs ökle

megint megmozdult, hogy hata' mas lendülettel a levegőbe emelkedjen és onnan lesujtson azokra akik a halálkó Ausztria utolsó napjait is meg akarják keseríteni. Az öklön azonban csak fenyegetődzött és nem csapott le azokra, akiket el akart némitani, hogy vásári lármájukkal és lelketlen üzérkedésükkel ne sietessék az amugy sem kikerülhetetlen végzetet. A bécsi tömeg a minden bajok kuforrásához, a tőzsde elé vonult, de amikor plóca had értesült a nép megmozdításáról gyáva patkányok módjára hagyta ott a hajót, amelyen pedig dusan lakmározott. A felemelt öklön az egyszer még megkímélte a tőzsdét, csak feszülő izmait mutatta, amelyekkel ha kell olyat tud sujtani, a remegő inu rózsás ujjú uzsorás hadra hogy egyszer s mindenkorra véget vet az spekuláció ördögi mesterségének. A tömeg nyomorog, éhez, a parlamentben tárgyalnak, vitatkoznak arról, hogy megtalálják a kiutat a rettenetes khaoszból, a Schotten-Ring palotájában pedig a hullarabiók lakmároznak telhetetlen mohósággal. Az osztrák koronáért ma-holnap Bécsben sem lehet semmit vásárolni és ez alatt azok, akik főokozói voltak Ausztria romlásának, páncélszekrényeikben levő dollárok, fontok és frankok varázsában bizva dözsölnek a pénz által nyújtott mámor bódító örömeiben. Gondtalan arccal nézik a mások pusztulását, a mások nélkülözését és a bűnös pénz hatalmával vásárolnak maguknak élvezetet, becsületet. Bécsben már szovjet mértékkel mérik a pénzt a hazai pénzt, és viselik ennek minden borzalmas velejóróját. A tömeg alján hatalmas indulatok forronganak, amelyeket tegnap még sikerült leszerelni a józan észnek és belátásnak, kérdés azonban mit hoz a holnap és a holnapután, vajjon használna e akkor valamit a lezárt redőny és lovasrendőr kordon. A fékevesztett szenvedélyek ha kiobbannak, elemi erővel söpörnek el mindent és akkor hiába emelnek gátat eléje, az gígászi erejével mindenent áttör és elsöpri azokat kik útjában állanak. Kérdés azonban, hogy a megindult lavina meg fog-e állni Bécsben, nem terjed-e tovább, mert ha elindul végzetes útján mind hatalmasabb, mind erősebb lesz és magával sodor mindent, átgázol, letör, megsemmisít mindent ami útjába kerül. A Bécsben felemelt öklön nemcsak Bécsnek szól, ennek a jelentőségét máshol is meg kell fontolni és ha még lehet, kell segíteni a szerencsétlen népen, a pusztuló országon. Most talán még meg lehet akadályozni a levegőbe emelt öklön sujtasát, amely talán nemcsak Bécsnek érne...

A kölcsön a parlament előtt

Markovics igazságügyminiszter válaszol az ellene emelt vádakra

A parlament ma kezdte tárgyain a kölcsön ügyét. A Bleer csoporttal megkötött kölcsön körül sok mindent beszéltek már eddig is, az Epecha tegnapi számában azonban nyíltan megvádolta Markovics Lázár igazságügyminiszter. Azt írja a lap, hogy az igazságügyminiszter a minap egy vacsorán veit részt, amelyet két külföldi pénzcsoport Beogradban időző képviselője rendezett. A cikk meg is nevezi az illető bankárokat. Az egyik Seldan, a másikat Praporetovics-nak hívják. Megvádolja azután a cikk az igazságügyminiszter, hogy ezekkel az urakkal állandó összeköttetést tart fenn és azon gyanasításnak ad kifejezést, hogy az igazságügyminiszter ezeket a pénzembereket támogatja bizonyos gazdasági előnyök érdekében.

Markovics igazságügyminiszter az Epochának erre a támadására egy a laphoz beküldött nyilatkozatában felel. Kijelenti, hogy semmiféle vacsorán, amilyent az Epecha emlit, soha részt nem vett, a lap által említett urakkal soha nem érintkezett, őket nem is ismeri. Majd hangsúlyozza, hogy az Epecha közleménye elejétől végig tendenciózus hazugság, amely őt becsületében nem sértheti és csak azért reflektál rá, mert mint közhivatalosnak ez a kötelessége.

Markovics igazságügyminiszter a parlament mai ülésén védekezett ezen támadás ellen. Ennek a támadásnak valószínűleg befolyása lesz a kölcsön parlament tárgyalásánál is.

A várható érdekességekre való tekintettel ma nagy érdeklődés nyilvánult meg a parlament ülése iránt. A képviselők és miniszterek majdnem teljes számmal jelen voltak és a karzat is szűfőlélig volt telve közönséggel, amikor Ribár Iván elnök 9 óra 40 perckor megnyitotta az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után napirend előtt Markovics Lázár igazságügyminiszter kér szót, hogy a személyét ért támadás ellen védekezék: Az Epochában egy cikk jelent meg, amely súlyos váddal illet engem. Ezen a javasálgalmakra most nem akarok válaszolni, hanem a törvényszék előtt fogom bebizonyítani, hogy hitvány és szemenszedett valótlanosságok.

Markovics kijelentéselt az egész ház a legnagyobb csendben fogadja. Ezután áttérnek a napirendre.

a százmillió dolláros kölcsön

tárgyalására. A kölcsönt felülvizsgáló bizottság jelentését Andra Radonics előadó olvassa fel és elfogadására ajánlja a kölcsönt.

Gyonovics Jovan a kisebbség javaslatát olvassa fel a kölcsöntől.

Kunanudi Koszta pénzügyminiszter emelkedik ezután szólásra és bő expozét mond a kölcsönről. A száz millió dolláros kölcsön megkötése rendkívül fontos azon szempontból, hogy az állam megalakulása óta ez az első külföldi kölcsön, ezenkívül azonban igen nagy politikai jelentősége az, hogy Amerika adta a kölcsönt. Külső ellenségeink és belső ellenfeleink kisebbsíteni akarták ezt a sikert, de ez nem sikerült. Szükségsnek tartom kijelenteni, hogy jó vállalkozás kölcsönt köztünk, ami nagy befolyással lesz a dinár emelkedésére is. A mai nehéz helyzetben, amelyben egész Európa él, nagy jelentőséggel bír, hogy Amerika ilyen nagy kölcsönt nyújtott nekünk. Ez a legélesebb bizonyíték arra, hogy nagy jövőnk van és egyuttal garancia állami életünkre

nézve is. 1919 ben és 1920 ban, amikor sok dollár jött be az országba, a dinár kurzusa jó volt, később azonban állandóan esett. A most kölcsön alakjában hozzánk jövő dollár ismét javítani fogja pénzünk értékét.

A kölcsön története

A pénzügyminiszter ezúttal részletesen elmondja a száz millió dolláros kölcsön történetét. Először a Bolton angol bankkal tárgyaltunk kölcsön ügyében, ez azonban olyan súlyos feltételeket szabott, amelyeket nem fogadtunk el. Más bankok is tettek ajánlatokat, de vagy súlyos feltételeket tartalmaztak, vagy nem nyújthattak elég garanciát és ezért nem is tárgyaltunk velük. Komoly ajánlattal lépett később elő az amerikai Fundation konzorcium, de ez is rendkívül súlyos feltételeket szabott, amiért visszautasítottuk. Emiatt azután heves támadás indult meg a kormány ellen, még Prótica is megtámadta a Radikálban. A Fundation csoporttal még ezek ellenére sem lehetett megkötni a kölcsönt, mert ajánlatuk fikív volt és semmiféle garanciákat nem nyújthattak arra, hogy vállalt kötelezettségüknek eleget is tethetnek. Ezenkívül követelték a felépítendő vasút vonalak mentén levő erdők és bányák kibaszatását minden ellenőrzés nélkül. Később a Fundation elsőke Krata részletes tervvel jött: 8 1/2 százalékos kibocsátási árfolyam, 8 százalékos kamat és 40 évi amortizáló.

A feltételek elég előnyösek voltak és emiatt a Bleer csoporttal megkezdett tárgyalásokat meg is szakítottuk. Ekkor azonban visszalépett a Fundation csoport és újabb ajánlattal jötték Hlgartenék, akik 40 millió dollárt kínáltak, de az ajánlat elfogadhatatlan volt. Ezekután újból felszólítottuk a Bleer csoport megbízottját, hogy terjesszék elő végleges ajánlatukat a kölcsönre vonatkozólag. Ez meg is történt és így megkötöttük a szerződést. Azt hiszem, hogy ebből a kölcsönből csak haszna lesz az államnak és azért kérem a nemzetgyűlést fogadja ezt el.

A kölcsön ellen

Dulibics dr. (klerikális) részletesen kifejti hogy mennyire veszélyes a kölcsön az államra nézve. Azt hiszi, hogy olyanok kínálják a kölcsönt az államnak, akiknek maguknak sincs. Attól fél, hogy ez a kölcsön súlyos blamázssal jár az államra nézve, mert Bleerék semmiféle garanciát nem nyújtottak arra vonatkozólag, hogy a szükséges összeget meg is tudják fizetni. Azonkívül a feltételek is olyan súlyosak, hogy veszélyt rejtenek az államra nézve ezért a kölcsön ellen fog s avazni.

Dulibics beszéde után 12 órakor az elnök berekesztli az ülést és folytatását délután 5 órára tűzi ki. A délutáni ülés első szónoka Gyonovics Jovan rövid beszédben bírálja a kölcsönt, amely súlyos terheket ró az államra, de semmi hasznot nem hoz. Ezzel a kölcsönnel nem lehet mindent fedezni, fél attól, hogy a száz millió dollár szét fog folyni és nem fognak belőle semmit sem csinálni, ezért nem szavazza meg.

Kapetanovics muzulmán a bosnyák vasutak javítását követeli és Boszniának Beogradal, Zagrebbel és a tengerrel való összeköttetését. A kölcsönt feleslegesnek tartja, mert ebből a száz millióból nem lehet a szükséges beruházásokat fedezni. A pénzügyi helyzetet nem fog javítani, hanem rontani.

Lázics Vojta ellenzi a kölcsönt, mert a parasztokra csak újabb megterhelést és semmi

Ma tartja utolsó ülését a hágai konferencia

Együttműködés Oroszországgal

Hága. (Eredeti távirat.) Litvinov bejelentette, hogy számol azzal, hogy az oroszoknak a külföldi hitelekéről nincs tárgyalni valója és azért Moszkvába fordult utasításokért, ahol indítványozni fogja, hogy a szovjet ismerje el a háborús és háboru előtti kölcsönöket és adjon a nacionalizált vagyonok tulajdonosainak kártérítést amit az érdekeltekkel két éven belül intéznének el. — A nem orosz bizottság egyhangulag elfogadta Avezzano olasz delegátus javaslatát, mely megelégedéssel fogadja a tegnapi délelőtti előterjesztett orosz indítványt és kijelenti, hogy bár az oroszok nyilatkozata nem nyújt alapot a kölcsönös egyezményre, lojális megvalósításával mégis hozzájárulhatna egy értekezlet összeüléséhez, amely biztosi-

taná Európa közös munkáját Oroszország ujjáépítésében. Az értekezlet ma tartja utolsó ülését, amelyen megszövegezik az általános jelentést. A francia delegátusok már a holnapi nap folyamán elutaznak Hágából.

A „Neues Wiener Tagblattnak” jelentik Hágából, hogy a konferencia, melyen a francia álláspont győzött, holnap véget ér. Az albizottságok ülésen nyilvánvalóvá lett ugyanis, hogy Franciaország nem akarja a konferencia folytatását és a moszkvai szovjetkormány válaszjegyzékére nem adnak újabb választ, de felszólítják az orosz kormányt, hogy a választ a németalföldi kormányra küldje el. Elhatározták azt is, hogy a főbizottság az oroszok részvétele nélkül holnap tartja utolsó ülését.

előnyt sem jelent. A kölcsön csak a kölcsönös kölcsönöknek lesz hasznos. Fessék ki a földművelőknek a hadikárpótlást és építsenek vasutakat. Nem hiszi, hogy a társaság teljesíteni tudja kötelezettségét ezért nem szavazza meg.

Orlandó lesz Facta utóda

Róma. Miután a Facta-kormánynak a parlament bizalmatlanságot szavazott, beadta lemondását, amit a király el is fogadott. A kormány megalakítására vonatkozó tárgyalások már folynak. Facta utódja valószínűleg Orlandó lesz, akit a néppártiak, demokraták, esetleg a liberálisok és nacionalisták is támogatnak. Szó van arról is, hogy kompromisszumot keresnek a fenyegető belső helyzetre való tekintettel és a válságot novemberig függőben tartják.

Beograd. A Facta kormány lemondása nagy izgalmat váltott ki politikai körökben, mert ezáltal az Adria kérdés megoldása újabb halasztást szenvedett.

Filmnagyságok

A film, amely az utolsó évtizedekben állandó művészeti fejlődött ma már elte jedit az egész világon. Minden kis faluban ha másnap nem de vasárnap este a nagyvendéglőben nagy fehér vásznon előtt gyűlnek össze fiatalok és öregek, férfiak és nők és élvezik a „leguniverzálisabb” művészetet, a filmművészetet, éppen olyan tökélyen előadva mint Párisban vagy akár Newyorkban. A szerelmi drámák, kacagtató vigjátékok izgalmas detektívregények n onán művészek öröki ik megmagukat a publikum lelkében itt épen ugy mint az Océanon túl, a kicsi falu vendéglőjében egy mint a főváros pazar díszített mozipalotájában. Egy Harry Piel nevét ma az egész világ minden mozi látogató bakfija ismeri és bizony alig hiszük, hogy népszerűség és ismerettség d lágban vetekedhet a Policaré vazy akármelyik államférfi a görbélábú Charlie Chaplinnal.

Pedig egykor szimpla emberek voltak ezek a mozihősök, valamikor ők is prózai foglalkozást írtak, hírtket is nem annyira nagy munkájuknak, mint a pusztia vélelten szégyényének, no meg a közönség hóhortjának köszönhetik. Egy párisi lap magára vállalta azt a nehéz feladatot, hogy kiderítve azoknak a nagyszemű filmművészeknek a múltját, akiknek nevét ősök betűkkel hirdetik a moziplakátok s akik titkos ideáljal ezer, meg ezer leányok. Így mindenesetre érdekes, hogy a detektívfilmek legünnepeltebb hőse, a halállovag, detektívkirály, Harry Piel mielőtt világhírt megszerzte, Düsseldorfban kevésbé híres kereskedő volt, Emil Jaunings pedig Danton és Vill. Henrik kiváló megszemélyesítője szimpla nyárs-polgári házból szökött meg és maróz volt egy kereskedelmi hajón, mielőtt a „világot jelentő vászonra” került volna.

Egy nagy berlini konfekciós üzlet segédel sorából került ki a két legismertebb német filmrendező: Ernst Lubitsch és Reinhold Schünzel. Erna Morena fiatalkorában dajka volt, Fern Andra pedig egy amerikai vándorcirkuszban működött mint kötéláncos. Eva May egy dobánygyár rossz levegőjéből ju'ott nagy szerelmi drámák főszerepéhez. Zelnik, a kiváló rendező a jogon kezdte és eredetileg egy k's osztrák városkában jól jövedelmező ügyvédi irodája volt. Az egyedüli filmnagyság talán, aki pályafutását a filmnél kezdte Henry Porten. A táncművészet révén a filmhez kerültek Annika Berber, Ester Carena, Lya Mara, Ossi Oswald és Pola Negri.

A dráma színpadról a filmre átszaptak Albert Bassermann, Bruno Kastner és Lotte Neumann. Geraldina Farrar Amerika egyik legünnepeltebb filmművésznője művészi karrierjét Berlinben kezdte mint operatőrnő. A filmművészethez tehát születni kell, érvényesül oit a dajka épen ugy mint az operatőrnő — ha érvényesül. Minden ut Mekkába vezet, ha az utas nem dől ki utközben...

A dunai hegemonia kérdése

A békeszerződés óta ugyszólván minden konferencián szó esett a Duna „internacionalizálásáról”. Ez azonban nem annyira a nemzetközi érdekek kielégítése céljából történt — mert hiszen ezeket az érdekeket a Dunának eddigi birtokosai is teljes mértékben honorálták — hanem egyes nemzetek mértékén felül kívánt érdekből. Az „internacionalizálás” jelző csak a feleké volt, mely éppen azt a szándékot takarta, hogy a Dunát, illetve annak kihasználását lehetővé tegye egyes nemzetektől elvonják, viszont ugyanakkor más nemzeteket e tekintetben favorizálhassanak.

Kezdődött a sok vita a nemzetközi Duna-bizottság székhelyének megállapításánál. Eredetileg két város jött kombinációba: Budapest és Beograd. Tekintve azonban azt a körülményt, hogy a bizottság székhelyével az illető ország, melyben az letelepszik, nagy előnyöket nyer; Csehszlovákia csakhamar akciót indított, hogy attól Budapestet elűsse. Ez meg is történt. Most már sokkal könnyebb dolga volt, hiszen a kifutó külföldi összeköttetésekkel rendelkező csehszlovák köztársaságnak nem nagy fáradságába került, hogy az autanot meggyőzze arról, hogy e bizottság csupán és kizárólag Bratislavában érezheti majd jól magát. Az autanot kedvence célját el is érte.

Véglegesen ugyan talán még ma sem történt döntés a bizottság székhelyére vonatkozólag, de annyit már ma is meg lehet állapítani, hogy Beograd végérvényesen kiesett a kombinációból, a Cseh-Szlovák köztársaság ellen-

ben annyira biztosra veszi a Duna „internacionalizálása” után a maga hegemoniáját, hogy nagy külföldi kölcsönt szerzett a bratislavai kikötő építéséhez. Már maga az a tény hogy a külföldi kölcsönt a legnagyobb örömmel bocsátották rendelkezésre sejtetni enged, hogy az autanot tényleg Csehszlovágot szemelte ki a dunai „Grand Etat”-vá.

A kikötő építésével a francia Schneider-Creuzot tökecsoport biztosított meg, ugyanaz az érdekeltség, mely a Budapesten épülő kereskedelmi kikötő építését is végzi.

Egyébként érdekes, hogy Massarykék már a budapesti kikötő iránt is annyira érdeklődnek, hogy lépéseket tettek Párisban, a budapesti kikötő egyrésztének, mint „kizárólagosan cseh érdekeket szolgáló partérszék”-nek biztosítása végett. Ki akarják erőszakolni, hogy a budapesti kikötő egy részét csak maguk részére foglalhassák le. Valószínű, hogy az autanot ilyenforma „internacionalizálás” kisése fu csának fogja tartani, mert hiszen akkor ugyan ilyen jogon a nemzetközi érdekek nevében Uruguay, Costa-Rica és San Domingó is követelhetik, hogy minden egyes európai kikötőben saját külön nemzeti kikötőjük legyen s ha mindenkinek eleget kell lenni, akkor minden államra olyan kis kikötőpart jut, hogy amellett bizony talán csak a gyerekek papírhajója tud majd kikötni. Hiszük, hogy ezt Párisban is tudják s a csehek új terve, mely az egész világon veszedelmes precedenst teremtene, megfélelő fogadatra fog találni.

Burgenlandot felkelő-bandák nyugtalanítják

Budapest. Tegnap este az osztrák hivatalos jelentés alapján az a hír érkezett Budapestre, hogy Nyugatmagyarország déli részében, Karacsfa határhelyiséget tegnapról mára virradó éjjel fegyverekkel és kézilgránátokkal felszerelt magyar erők megtámadták. Hiteles értesülés szerint a felkelés további folytatásának a magyar kormány elejét vette azért, hogy a felkelő csoportokkal szemben a megfelelő katonai intézkedést megtette. A reguláris magyar kormánycsapatok a felkelőket körülkerítették és minden további mozdulataikat megakadályozták. A felkelők zöme már szét-szóródott, egy részük osztrák területre menekült, másik részük pedig Magyarország felé tartott, ahol lefegyverezték őket. Megbízható helyről nyert értesülés szerint az osztrák kormány kérésére a magyar kormány válaszában kijelentette, hogy az ügyről semmit sem tud s a vizsgálatot a lehető leggyorsabb időn belül elrendeli, hogy kik az értelmi szerzői és mi volt a céljuk az illetőknek az osztrák szuverenitást sértő támadással.

Karacsfa, Ausztriához csatolt nyugatmagyarországi határközség elleni támadásról érkezett jelentésre vonatkozóan magyar részről ma a következőket állapítják meg: Az átadásakor átcsatolt, tehát most, már osztrák területre illetékes egyének nagy száma kiszorult onnan. Ezek állandóan a határszélen tartózkodtak, lassanként összeverődtek és egy nyugtalan elemet alkottak, melyhez dologtalanok is csatlakoztak. A magyar kormány figyelmét ez nem kerülte el és hivatalosan értesítette is Ausztriát és az autanot hatalmakat, hogy ellenük lépjen. A magyar csendőrség a legutóbbi napokban sikeresen felhajtolt egy ilyen csoportot, de amikor el akarta fogni, a csoport osztrák területre menekült. Most ott mi történt, arról magyar részén nem tudnak. A magyar kormány előzőkét szándéka, hogy a nyugtalanító elemeket a maga területén megtérkezi. A hírszerzőknek, hogy Prónay és más volt karónaiszték a támadásban résztvettek volna, annál kevésbé felel meg a valóságnak, mert Prónay hetek óta Budapesten tartózkodik.

Néme

A német

Ausztriai szlovizoroggy kormányának májában meg végképp mekléslet és számára németország tanit azzal Ausztriát

A kü Ausztria la seritette, he van határo csatiakozás ban kívánj huzódnak, lit elébe.

Béca rint a né meggyőző lakozási a Németors

A német met nem elutasítóa Ez a cao akarla a ként a t színeket német n rich és professz gyűlésbe Stressen keresztf Sinnes

A csatlakoztúzte, a péozüg zás tán tium, kezlk amely tot el Ugyan pártna tőke k kiváló nau v mand nek, s sik ug egy forj háron viselő

prakt legl nak t

és a és a Ezér nek vnyér Ausz ről érth

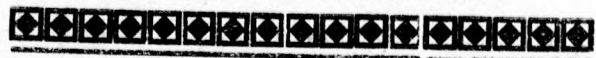
kap és a kor és gy sze ten vai vo To

Románia az antibolsevista front élén.

A bécsi sajtó és ennek nyomán a nyugati országok és az utódállamok lapjaival is a napokban egy táviratot közöltek, hogy Wrangel generális, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, ott több orosz személyiséggel, így főként Denikin tábornokkal tanácskozott. Belgrádi orosz politikai körökből szerzett értesülés szerint Wrangel generális budapesti tanácskozása összefügg egy új antibolsevista mozgalommal, amelyet orosz emigránsok terveznek és amelynek élére Miklós nagyherceg fog állani.

Ez a hír diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett, mivel néhány nappal ezelőtt a „Newyork Herald — Edition Paris” hasonló jelentést közölt Brussilov generális és Miklós nagyherceg közeli terveiről és így e két jelentés egymást kiegészíteni látszott. Ma azonban meg lehet állapítani, hogy ezen táviratoknak semmi alapjuk sincsen. Wrangel generális nem tartózkodik Magyarországon, Denikin viszont az aktív szerepléstől teljesen visszavonult és jelenleg emlékiratain dolgozik. Egyébként a „Wiener Auslandskorrespondenz” mai budapesti telefonjelentése szerint illetékes helyen a következőket mondották az említett jelentésekről:

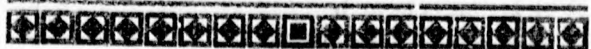
— Wrangel generalis egy pillanatra sem tartózkodott Magyarország területén így tehát a híresztelésnek semmi alapja sem lehet. Denikin tábornok viszont teljesen visszavonulva él és különben sincsenek megfelelő politikai összeköttetései az utódállamoknál, hogy tervét megvalósíthassa. A kisantant kormányai nem néznék jó szemmel az olyan antibolsevista akciót, amely Magyarországról indulna ki és ezért hasonló lépést elsősorban az antant-hatalmaknál kellene megtenni. Párisban egyidőben már ülésezett az orosz дума menekült tagjaiból alakult nemzetgyűlés, jelenleg azonban ez a mozgalom is szünetel. Az utódállamok közül legfeljebb Románia vállalhatná magára a vezetés szerepét. Bukarestben erre meg is van a hajlandóság, román politikusok már több ízben szövétték, hogy meg kellene teremteni az együttműködést Wrangel és Románia között. A románok ebben az irányban már különböző terveket is megpendítettek, sőt Bécsben egy időben toborzóiroda is működött. Ha tehát az utódállamok valamelyike az antibolsevista mozgalom élére állana, úgy ezt a szerepet csak Románia tölthetné be.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár
Részvénytársaság Novisad — Ujvidék

Felmondás nélkül fizet vissza minden betétösszeget.

Kamatláb 6% netto. Ha a betevő tőkét 3 vagy 6 óra lezárta elhajtja, úgy magasabb kamatozásban részesül. 333

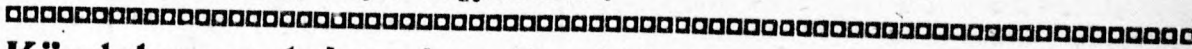
Két gyermek meghalt veszettségben

Későn szállították a Pasteur-intézetbe — A közegészségügyi miniszterium rendelete — Három év múlva tört ki a veszettség

Az utóbbi időben ismét több esetben fordult elő, hogy gyermekek veszettségben haltak meg. A múlt hónapban Torzsán egy gyermeket megharapott egy kutya. A szülők azonnal az állatorvoshoz mentek és megkérdezték, mit tegyenek. Ez azonban azonnal nyugtatta meg őket, hogy ne aggódjanak a gyermekek sorsáért mindaddig, míg a kutya egészséges. Két hét múlva azonban a kutya megdögölt. A megijedt szülők most hamar Zsrebbba vitték a gyermeket a Pasteur-intézetbe. Az oltások azonban már nem használtak, mert a gyermeknek kitört a veszettség és meghalt.

A másik eset Vrdniken történt. Rada Zsekics 7 éves Nikola nevű fiát 9 hét előtt megharapta egy kutya. A szülők azonnal dr. Tomás orvoshoz vitték, aki a Pasteur-intézetbe küldte a gyermeket. A községtől kapott ingyen vasuti jegyre szóló bizonyítvánnyal az állomásra mentek és kérték az ingyen jegyet. Az állomásfőnök azonban megtagadta ennek kiadását. A szülők erre legre mentek, ahonnan a főszolgabírószágotól kaptak igazolványt, de az állomásfőnök erre sem adta ki az ingyen vasuti jegyet. A szülők már megunták a folytonos szaladgálást és miután a kutyán nem lehetett semmitsem észrevenni, a szülők is megnyugodtak és otthon maradtak.

Július 5-én ismét megharapta egy kutya Nikola Zsekicsét, a szülők most is közéleti bizonyítvánnyal kértek ingyen vasuti jegyet, az állomásfőnök azonban ismét megtagadta, később hazatért Rada Zsekicshez, hogy jöjjenek ki a vasutra, megkapják a jegyet. A szülők erre a novisadi Pasteur intézetbe hozták fiukat, ahol azonban néhány napl kezelés után kitört rajta a veszettség és rettenetes kínok között meghalt. Az orvosok előtt érthetetlennek látszott, hogy a 5-én megmárt gyereken már most kitörhetett a veszettség, amikor ez legkorábban a marától számított 15. napon törhet ki. Már fel akarták boncolni a gyermeket, amikor a szülők azt mondták, hogy nyolc hét előtt is megharapta egy kutya. A gyermeknek

Küzdelem a drágaság ellen Magyarországon

Budapest. (Eredeti távirat.) A drágaság leküzdésére alakult bizottság tegnap délután Hainrich Ferenc elnöke alatt ülést tartott, amelyen a kormány részéről Bethlen István miniszterelnök, Kállay Tibor pénzügyminiszter, Térfly Béla közlekedési miniszter, Szabó István földmivelésügyi miniszter és Valkó Lajos kereskedelemügyi miniszter vettek részt. Az ülésen Térfly Béla előterjesztte a drágaságról szóló expozéját, melyben körülbelül a következőket mondja: A drágaság oka sokkal mélyebben gyökerezik, semhogy megszüntethető lenne. Mi csak a belföldön előállított cikkek befolyással a legjobb fogyasztói politika a termelés fejlesztése, melynek kifejlődését sok millió polgár azonban kívánni nem tudja. Az állampolgárok ezen kategóriáját tehát meg kell védeni. A maximums árakat egyedül nem vezet célhoz, mert akkor az áru a piacra eltűnik. A maximums árakat csak rekvirálással kapcsolatba hozva lehet hatásossá tenni, de nem minden cikknél. A szabad forgalomban is lehet vásárolni, az árat olcsóbban adni és a differenciát viselni, amit azonban — ha a bankóprás fedez, az eredmény megfűszert. A kivitel illetéket oly magasra kell megállapítani, hogy csak legális kereskedelmi háson legyen elérhető. A belföldi árszabályozásnak másik módja, ha az állam valamely cikkből készletet tart, mellyel az árakat befolyásolja vagy olcsó áron a szegényebb osztályokat ellátja. Az ország szükséglete huzában és roszban vetőmaggal együtt 17 és fél millió métermázs. Ez évben husz millió métermázsra termésre lehet számítani, a közellátási szükséglet pedig két és fél millió métermázs. A hatósági ellátásban a kormány addig terjeszkedik, ameddig a bankóprás igénybevétele nélkül eimehet. Az ellátatlanok kategóriájából az Ipari munkásokat kivették és ezután a munkadó

tehát csak most nyolc hét múlva tört ki a veszettség.

Az orvosi tapasztalat szerint ha a harapás után 2-3 nap múlva megkezdik a preventív védőoltást, akkor a siker 100 százalékban bizonyos. Ezért az egészségügyi miniszterium rendelete adott ki, hogy minden személy, akit kutya vagy macska megharapott, azonnal menjen valamely Pasteur intézetbe. Míg a beteg az intézetben van az állatot meg kell figyelni 15 napig, ha ezután sem pusztul el, akkor nem volt veszély és a megmárt személyek elhagyhatják az intézetet. Miután ezt minden orvos és állatorvos tudja, érthetetlennek látszik a torzsai állatorvos tette. Ebben az ügyben megindult a vizsgálat és ha a szülők állítása valóban bizonyul, akkor a torzsai állatorvos ellen megindítják az eljárást.

A fenti két eset is igazolja, hogy a szencsenti gyermekek azért pusztultak el, mert nem szállították idejekorán a Pasteur intézetbe. Éppen ezért nagy figyelmet kell fordítani a kutya és macska harapásokra és ha valakit megharapnak azonnal vétesse magát kezelés alá a novisadi Pasteur intézetben, de legkésőbb 2-3 nappal a harapás után.

A veszettség nagyon sokáig lappanghat a megmárt emberben nagy állatban, néha csak évek múlva tör ki rajta, erre vonatkozólag igen érdekes példa az alábbi eset, amely a napokban történt egy bánáti faluban. Egy gazdának három éves üszőjén kitört a veszettség, senki sem tudta, hogy mikor harapta meg egy kutya. Végül is az egyik bérez oldotta meg a rejtélyt. Három év előtt, amikor hat hetes borjú volt egy kutya megharapta, a kutyán később kitört a veszettség és elpusztult, a borjú azonban nem vette semmit sem észre és egészen megnyugodtak, hogy talán nem fertőzte meg a kutya. A fertőzés akkor azonban tényleg megtörtént, de a veszettség csak most három év múlva tört ki az üszőn.

adja meg a munkásnak azt, amit eddig az állam adott. Térfly ezután hangoztatja az őrlési adó leszállításának szükségességét. A hatósági ellátáshoz szükséges két és fél millió métermázsából egy milliót az őrlési adó, fél milliót pedig a kiviteli illeték fog szolgáltatni, tehát az államnak egy millió métermázsát kell majd beszereznie. A kormány állandóan foglalkozik a gabonának a liszthez és a lisztnék a kenyérhez való viszonyával. A miniszter végül kéri a bizottság tagjait, hogy a drágaság kérdésével behatóan foglalkozzanak.

Térfly Béla expozéja után megindult vitában felszólltak Hoyos Miksa, Farkas István és Wolff Károly. Felszóllásuk után Kállay pénzügyminiszter kijelentette, hogy a bankok külön gabonavásárlási hitelt nem kapnak helyeselte a municipiumoknak a közellátásba való bekapcsolását és hangsúlyozta a kormánynek erre irányuló hajlandóságát.

Payer Károly kifejti, hogy a kormány túlkorán ment át a gabona szabad forgalmára. A spekulációnak erőlyes intézkedésekkel kell elejét venni, mert a buza épen egy tárgya a spekulációnak, mint a valuta, ami árfejhajtásra vezet. Végül helytelenül a munkásságnak a közellátásból való kizárását.

Nagyatádi Szabó szerint a gabona előállítására a termelés esélyek bizonytalanságánál fogva ingadozó. A kiviteli illeték árszabályozó hatása érezhető lesz, azért a kiviteli illeték lefizetése ellenében a szabad kivitelnek híve. — Bethlen miniszterelnök hangsúlyozza, hogy az egész világ a szabad forgalomra tér át. Magyarország Ipari bevételre szorul. A belföldi termékeket maximumál nem lehet és a szabad forgalom csak belső vonatkozásában tartható fenn. A szabad forgalomra fokozatosan kell vissza térni arányosan a belső fogyasztó képességünkkel. A munkabérekben kiegyenlítő-désnek kell történnie és efelett a munkásszótály tárgyaljon a munkaadókkal. Eredménytelenség esetén a kormány fog közbe lépni. Vá-

HIREK

Zárt ajkak

világsszövetsége címmel egy új egyesület alakult: Armstrong Schmidt angol orvos néhány hónap pal eselőtt Skótszágban alakította meg a Padlock Societ, magyarul: a lakattársaságot. A széljel osztogatott röpcédulák szerint ugyanis sok ember, köztük jellemes és erkölcsös egyének is, nem tudnak leszokni arról, hogy embertársaikról rosszat ne beszéljenek. Az új társaság e társadalmi baj ellen lép fel és szimbólikus címe azt jelenti: Inkább lakat alatt tartom a nyelvet, semhogy embertársaimról rosszat mondjak.

A lakattársaság tagjai két tanu jelenlétében ünnepélyesen fogadalmat tesznek arra, hogy soha felebarátjukról kedvezőtlen nem fognak mondani. Egyelőre az átmeneti időre a székta megalapítója bizonyos kedvezményeket hajlandó engedélyezni a tagok számára. Így például eszédekéről lehet rossz referenciákat adni, sőt a bíróság előtt is szabad terhelő vallomást tenni valaki ellen.

Ezek az engedmények valószínűleg csak a nőtárogokra vonatkoznak. Hogy számukra is lehetővé tegyék a szövetséghez való csatlakozást.

Novisadon nem lesz magyar konzulátus. Egy bécsi híradás alapján néhány nap előtt azt a hírt hoztuk, hogy a magyar kormány az utóállások néhány nagyobb városában, ezek között Novisadon is, konzulátust állít fel. Ezen híre vonatkozásában — budapesti tudósítónk jelentése szerint — a magyar külügyminisztériumban azt a kijelentést tették, hogy bármily kívánatos volna is a újabb külképviseletek szervezése, ezen tervről azonban az ország mostani gazdasági helyzete miatt el kellett állni.

Nagy viharok. A vasárnap óta tartó szeles és hűvös idő utóhulláma annak a nagy viharoknak, amely egész Középeurópában végigvonult. A vihar mindenütt tetemes károkat okozott és sok helyen teljesen tönkretette a telefon és távíró vezetéseket.

Megakarta magát mérgezni. Ma délelőtt a Vojvodina úterem egy nő alkalmozója összeesett barátjától H. G.-vel. Efelelti ekeseredésében marólugott ivott, amikor azonban az első korty lement a torkán és azt marni kezdte, megijedt és segítségért kezdett kiabálni. A házbeliek megijedtek és a rendőrségnek jelentették az esetet, mire azonban az orvos és rendőrkapitány kiszálltak, már nem volt semmi baj. A szerelmes párt a rendőrségen kihallgatták és a leánnyal megfogadtatták, hogy többet nem lesz öngyilkos. Miután az öngyilkosság okát, — a két szerelmes közti nézeteltérést már előzőleg maguk között elsimították az érdekeltek, — a rendőrségnek ebben az irányban semmi dolga nem akadt.

Elhamvadt negyven hold buza-vetése. Sental tudósítónk jelent: Branovacki Pál sental lakos birtokán ma délután negyven hold föld buza-vetése kigyulladt és elégett. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a tüzet a gyermekek játékközben okozták.

Tilosak a németellenes filmek Spanyolországban. A spanyol rendőrhatalóság köriratban értesítette a spanyol mozi tulajdonosokat, hogy ezentúl nem szabad olyan mozidarabokat előadni, amelyeknek a tendenciája németellenes. A rendelt ellen vétőket 500 pezeta pénzbírsággal sújtják.

Ezüstlakodalom. Bécsből jelentik: Szemere Ignác kereskedő és neje most ünnepelték boldog házasságuknak huszonötödik évfordulóját. A jublans házaspart és gyermekeit, Szemere Pált, a Bécsben működő ismert magyar újságíró, lapunk bécsi szerkesztőjét, valamint Szemere Magdát, az európai híriú kiváló hegedűművésznőt az ismerősök és rokonok valószággal elhalmozták gratulációkkal. Mivel a szerencsekívánatokat gyakran kint képtelenek megköszönni, ezúton fejezik ki hálás köszönetüket mindenkinek, aki a nagy családi ünnep alkalmából gratulációval felkereste őket.

Ha kacagni akar nézze meg a Chat Noirban a „Főnyeremény” c. vigiátéket.

Megmégazte az iskolatársát. Sabacról jelentik: Az itteni gimnázium V. osztályának növendéke Zsikics Vászta tegnap gyanus körülmények között hirtelen meghalt. Az orvosi boncoláson megállapították, hogy mérgezés következtében hat meg. A mérgezéssel az elhunyt fia iskolatársát, Bugarszki Szvetát gyanúsítják, akit a rendőrség letartóztatott.

Az orosz hadifogságban eltűntek névsorának folytatása. Reimann Farkas 23. gye. 38 éves Szibéria 1915., Rövid István 23. gye. 32 éves Monuszinszk 1017., Rác Szabó Eliás 6. gye. Sempalatinszk 1919., Róka Sándor 6. gye. Rokand 1915., Reisz Aladár 6. gye. — Sipos Tihamér 6. gye., Solit Tamás 86. gye. Tjumen, Sárkány János 86. gye., Sándor István 6. gye. Tomsk, Schilling Rezső 6. gye. Otsik 1919., Szabó Miklós 86. gye., Szabó Mátyás 6. gye. 26 éves Tarkend 1917., Szabó János 6. gye., Szabó Szepessy 86. gye. Trapez 1917., Szabolcsi Mihály 6. gye. 38 éves Ukrajna. — Tóth József 6. gye. 33 éves, Tóth László 86. gye. 34 éves Asztrachán, Tóth Lajos 86. gye., Tokodi Ferenc szakv. 6. gye. 36 éves, Trombitás Antal 6. gye. 32 éves, Teteki András 6. gye., Tancos Lajos 6. gye. Murman, Tatity Dusan 86. gye. Kurszk, Tankal István 6. gye. 40 éves. — Ujházy Antal 6. gye. Stuchba, Ocencsiri 1917., Úveges Lajos 6. gye. Jekaterinburg 1919. — Varga István 86. gye. Orenburg, Valkai Péter 6. gye. Szamara, Vidákovics József 86. gye. 33 éves, Varga József 6. gye. Novaszeha, Szarara, Varga József 6. gye. Kiew 1916., Vukov Milos 86. gye. 26 éves, Vörös Ferenc 86. gye., Vida Ferenc 6. gye. Toztkov 1919., Vesegés Sándor 6. gye., Vilhelm János tizedes 6. gye., Vetz Jakab 6. gye. Petrograd Zvanoparbelce-Lager 1921. — Zveckar Márkusz 86. gye. Petropavlovsk, Zsarnóci Béla 23. gye. 46 éves.

El ne felejtse: a Chat Noirban esti 10 órakor kezdődik az előadás.

A hetilap Tűz második száma. Gazdag és változatos tartalommal jelent meg a Gömöri Jenő által kitűnően szerkesztett hetilap — a „Tűz” második száma. A lap vezető cikke „Tömeggkultúra és Tömeggfilozófia” című az általános emberi közmevelődés manapság legfontosabb kérdését veti fel és dönti el — a Tűz eredeti programjához híven, a közönség igényeinek megfelelő könyvnyereményekkel és élvezetességgel van irva. A nagy, újságoldal terjedelmű rotációs hetilapban a legváltozatosabb olvasmányok seregét találja az olvasó. Különösen ki kell azonban emelnünk a lap szépirodalmi való feltűnő gazdagságát. Egyes szám ára 250 dinár, negyedévi előfizetés 30 dinár.

Sloboda kávéház fedett nyári helyisége az udvarban. 3136 1-3

A Református Egyházi Dalárda vezetősége ezúton értesíti az a apító, pártoló és működő tagjait, hogy folyó hó 22-én szombaton este társasvacsorát rendez, melyre a fentnevezetteket ezúton meghívja. A résztvevők jelentkezenek a dalárda énekóráján folyó hó 18, 20 és 21-én este 8—10 óra között.

„A főnyeremény” a legszemélyesebb vigiáték. Nézze meg a Chat Noir új műsorán.

Egy veszett kutya dühöngése. Szaramorovici jelentés szerint Feruscs János földbirtokos tanyáján egy veszett kutya tizenegy embert mart meg. A megmárt embereket a novisadi Pasteur intézetbe szállították.

Főnyeremény egyenlő ha meg-mézi a Chat Noir új félhavi műsorát

Kilakoltatták a becskerekli városi könyvtárt. Becskerekli jelentik: A város tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a város háza első emeletén levő városi könyvtárt a helyiségből eltávolította, mert helyére a városi adóhivatalokat rendezik be, amelyek eddig a földszinten nagyon egészségtelen helyiségben voltak. A könyvtárt a vármegyeházára fogják felállítani.

A cár anyja nem fogadta az olasz királyt. Kopenhágából jelentik: III. Viktor Emanuel olasz király megakarta látogatni a meggyilkolt Miklós orosz cárnak Kopenhága mellett lakó édes anyját. A cár anyja azonban kijelentette, hogy nem hajlandó fogadni olyan királyt, aki Genában Csicsersinnel, fiának egyik gyilkosával kezét fogott.

azonyl kijeleni, hogy a drágaság főkének a gabonáremelkedését tartja. Beihlen a vita végén kijeleni, hogy a kormány minden ellen-séki indítványt készséggel elfogad, amely a drágaság letörésére vonatkozik.

A város — az állami hitelezője

Novisad városáról senki sem tételezte volna fel, hogy olyan nagy jövedelem és vagy-on felett rendelkezik, mint amilyent szám-szerűleg ki lehet mutatni. Ennek a pontos ki-mutatásnak nincs is semmi különösebb aka-dály. Más, sokkal nagyobb baj van ezzel a jövedelemmel: nem tényleges, hanem csak ill-tlv. Pedig minden törvényes kellék meg van arra nézve, hogy azokat a hatalmas összegeket, amelyek ma még a levegőben lebegnek, biztosítsák és készpénzként folyjanak be a város pénztárába.

Tegnap már beszéltünk arról a tizen-négymillió koronáról, amelyet a városnak meg kellene kapni az államtól. Ezen az összegben kívül azonban még más súlyos milliókat is vár a város az államtól.

Amikor az állam beszűtötte a városi tisztviselők részére a segély kifizetését, akkor a helygy- és pénzügyminisztériumok azt az ígéretet tették a városnak, hogy ennek ellen-ben a Novisad területén befolyó összes állami adók tizszázalékát kapja a város. A pénzügy-minisztériumban, akkor még nem gondoltak arra, hogy ez a tiz százalékos súlyos milliókat fog kifizetni, mert nemcsak egyes állami adó után jár ez az összeg a városnak, hanem a hadinyereségjövdelem és vagyonadó után is. Mikor szintén tudatára ébredtek ennek Beo-gradban a pénzügyminisztériumban, akkor már késő volt, mert az ígére-t és ezt teljesíteni is szokás. Miután azonban az ilyen ígére-t teljesítése rendkívül költséges, igyekeznek ezt minél távolabbi időre kitolni.

A város azonban, mivel szűkege van pénzre, a pénzügyminisztériumnak észébe juttatta, hogy az akontációt már befizették az adókötelesek és kért az emelék járó 10 száza-lékot folyósítani. A pénzügyminisztérium a vá-ros ezen felzárkózására várattalanul előzékenyen felelt és kérte a várost, küldje be a hadi-nyereségadóelőleg befizetéséről a kimutatást, amely esetben a pénzügyminisztérium kiutalja, nem az egész 10 százalékat, hanem ennek fe-lét. A városháza ennek természetesen nagyon megörültek és hamarosan el is küldték a ki-mutatást. A pénzügyminisztérium azonban csak nem küldte el az utalványt, amellyel a város a milliókat felvehette volna a tartományi pénz-ügyigazgatóságnál. Ehelyett hosszabb idő el-mulával újabb átiratot érkezett a pénzügy-minisztériumtól, amely részletesebb kimutatást követel, névszerint kimutatni kéri, hogy ki fizetett hadinyereséget, ki jövedelmi és ki va-gyonadót. Ezt az újabb átiratot már székepszis-sel fogadták, mert nyilvánvaló volt, hogy a pénzügyminisztérium ezáltal csak halasztani akarja a fizetést. A városháza elkészült az újabb kimutatás, el is küldték Beogradba és most várják, hogy a pénzügyminisztérium — egy újabb kimutatást kérjen.

NÉMET FERENCZ
BANK- és TÖZSDEBIZOMÁNYOS
Budapest IV., Só-u. 4.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.
Külföldi átutalások.
Tözsdei megbízások átvétele a budapesti és bécsi tőzsdékre.
Külföldi megbízások a legpontosabban eszközölhetnek.
Házak gondnokságát a legjutányosabban vállalja.

Sváb-bogarakat

csak „MORTUS”-szal lrtson l
Kapható: a „SOR” Hírlapszerzőkben.

Néme

A német

Ausztr szlvszororg kormányai májában m végképp m kísérllet és számára m Németorszá tant azzal Ausztriát le A kü Ausztria la seritette, h van határo csatlakozá ban kíván huzódna, lit élébe. Béce rint a né meggyözö lakozási a Németors

A német met nem elutasítóa Ex a cao akarla a ként a ti szneket német u rich és professz gyűlébe Stressen kereszté Sinnes

A csatlakoztúzte, a péozüg zás tántum, a kezik é amely tot elé Ugyan pártnal tőke k kíválól nau vi mand nek, a sük ug hogy három viselő

prakti legi p nak

és a Ezér rekv nyér Ausz ről értb

ros pa lére vat dek por réa san sso és sad

Naj mai hog ron bái elő jele má ma ner taj nek dilt kap csa is l Pos és vág dőa zel felé kor hog küll kizt lgy utó a n láto lrát klau me l Égy me

elő leb vet me vol ber am az tőri jele ren Ma hog Ebl egy forj nis tle páll szü bar val na a b épl

kap esz kor és gy sze ten var vo To

— Kinevezések a noviszádi bíróságoknál. Beogradból jelentik tudósítónk: Az igazságügyminiszter Cvetnár Dusan noviszádi járásbírói irnokot Irodaszté nevezte ki; Manojilovic Szlavko zental járásbírói irnodatizet az újvidéki törvényszékhez helyezte át; Dr. Aradszki Deme'er noviszádi főügyész helyett a VII. fizetési osztályba léptette elő; hasonlóképpen egy fizetési fokozattal előlépteték Tomics Veljko táblai Irodalgargatót is.

— A kéményseprők szervezkedése Becskereken. Tegnap megalakult Becskereken a Vajdasági Kéményseprők Egyesülete. Az egyesület egy szaktanfolyamon szervezését és szaklap fenntartását is elhatározta. Az országos megszervezésre Augst Boldizsárt, mint titkár küldték ki.

— „A Strand” szerkesztősége, tekintve a szépségverseny iránti nagy érdeklődésre szavazólapokat bocsájt ki, melyek a Dornatädter cukrászdában, a Strand pénziáránál és az összes tőzsdékben vásárolhatók. Ára fél dinár.

— A német kulturszövetség elnöksége Menráth József elnök vezetésével ma délelőtti megjelent Szilapcovic Milán főispánnál és elpanaszolta a szombati mulatságán történt és a szerb nacionalista ifjuság néhány tagja által okozott incidenst, kérte a főispánt, intézkedjék, hasonló esetek megismétlődésének megakadályozása végett. A főispán meghallgatva a deputáció panaszát, megígérte, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel a jövőben meg fog akadályozni hasonló kihágásokat.

— A kommunisták halálra ítélték az anatóliai érseket. Berlinből jelentik: Egy ri gal jelentés szerint a kommunisták halálra ítélték az anatóliai érseket, mert a templomi kincseket nem akarta kiszolgáltatni a szovjet kormánynak.

— Cirkus Henry utolsó bucsuelőadásait szombat és vasárnap d. u. 4, este fél 9 órakor tartja meg vál ózó műsorral.

— Utazási kedvezmények. A nyári szezon tele van kongresszusokkal, a kongresszusok összehívói és vezetői rendszerint gondoskodnak arról, hogy a kongresszusok résztvevői olcsón utazhassanak a gyűlésekre. Legújabbban a következő engedményeket engedélyezte a közlekedésügyi miniszter. Főúru vasúti jeggyel utazhatnak az állami adóttisztek f. évi július hó 23 án Zagrebben tartandó kongresszusának résztvevői, a horvát-szlavon gazdasági egyesületnek július 27 én ugyanott Zagrebben tartandó közgyűlésének kiküldötti és az asziaszi szt. Ferenc III. rendének tagjai, akik a rend augusztus 26-27 és Varasdinban tartandó euharisztikus kongresszusán résztvevő rendfőzok.

Tőzsde

Beograd, július 20. Francia frank — dollár —, osztrák korona —, csehszlovák korona —, magyar korona —, márka —, tel —, léva —, London 370, Páris 680, Newyork 8350, Genf —, Milánó 388, Róma —, Prága 186, Berlin 17, Bécs 0'24, Bukarest 49, Budapest 625, Szófia —, Szaloniki —.

Zagreb, július 20. London 371, Newyork 84, Milánó 381—386, Páris 679—682, Prága 187—189, Berlin 16'90—17'20, Zürich —, Bukarest 49, Budapest 630, Bécs 0'22—0'23, Genf —, Amsterdam —.

Zürich, július 20. Zárlat. Berlin 100 (117'50), Hollandia 202'50 (202'75), Newyork 520'75 (520'75), London 2319 (2320), Páris 4345 (4440), Milánó 2375 (2435), Prága 1160 (1165), Budapest 0385 (39'50), Zagreb 1525 (1525'0), Varsó 0'09 (0'095), Bécs 0'0175 (0'015), bélyegezett osztrák 0'02 (0'01875).

Az újvidéki terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922 július 20-án: Bacskai búza 365, bácskai árpa 300, bácskai zab 305—307'5, szerémi zab 305, bácskai tengeri 300—307'5, bácskai tengeri ab Zenta 307'5, bánáti tengeri ab Kapisa 297'5, bánáti tengeri hajóállomásraól 325, bánáti tengeri 295, rullás liszt 550, főzöliszt 525, 6-os kenyérliszt 450, 7-es kenyérliszt 375—387'5, búzakorpa zakkal 157'5—160, bácskai sertész-zsir 2600—2650, bácskai füstölt szalonna 2300—2350, Irányzat szilárd.

A Népszövetség Tanácsa a jugoszláv-osztrák-magyar határ kérdésével foglalkozik

London. (Eredeti távirat.) A Reuter-ügynökség jelentik: A népszövetség tanácsa ma az osztrák-magyar határ kérdését tárgyalta és Ausztria és Magyarország képviselőinek meghallgatása után úgy határozott, hogy a kérdés eldöntését augusztus végén tartandó legközelebbi ülésre halasztja el, addig is az ügyet részleteiben tanulmányozza Ausztria és Magyarország képviselőinek bevonása mellett. A tanács azután meghallgatta Jugoszlávia és Magyarország képviselőit az illető államok határa tekintetében. Döntést a bizottság a jugoszláv-magyar határ tekintetében sem hozott és e kérdésben valószínűleg ma folytatják a tanácskozásokat.

Rathenau egyik gyilkosát a rendőrség lőtte agyon

Berlin (Eredeti táv.) Az újabb rendőri nyomozás pontosan megállapította, hogy Rathenau egyik gyilkosa, Kern, rendőrgolyótól halt meg, tehát valótlannak bizonyult az a tegnapi jelentés, hogy mindkét gyilkos öngyilkosságot követett el. A legújabb rendőri jelentés szerint a hallei rendőrség egyik tagja az ablakon belelőtt abba a helyiségbe, melyben a gyilkosok tartozkodtak és a golyó az egyik gyilkos koponyáján hatolt keresztül. Társa, Fischer, a vizsgálat szerint a szobában levő ágyra fektette és mikor látta, hogy Kern meghalt, ez annyira hatott rája, hogy öngyilkosságot követett el. A rendőrség vizsgál-

latot rendelt el Stein és felesége, a saalecki kastély bérleti ellen, akik Berlinbe érkeztek, mert a gyilkosoknak rejtegetésével gyanúsítják őket. A rendőrség azt hiszi, hogy a Stein házaspár a terhelő adatok súlya alatt részletes vallomást fog tenni.

Ludendorff egy nyilatkozata szerint a Rathenau elleni gyilkosságot bolsevista üzelmekre lehet visszavezetni. A Treyber ezredesnél talált okmányokból kitűnik, hogy a szovjetkormány utasította berlini képviselőjét, csempésznek be a nacionalista szervezetekbe nacionalista álarc alatt bolsevista agitátorokat.

LEGUJABB

Kommunisták rendezték a bécsi tüntetést

Bécs. (Eredeti távirat.) A tegnapi tüntetések csak látszólag irányultak a kormány ellen, mert a kommunista vezeték, akik a tüntetést rendezték, voltaképpen a szociáldemokrata munkásságot próbálták a saját táborukba csalogatni és a drágaság tobzódása miatt egyébként is ingerült munkásságot arra bírni, hogy pucsszerűen ragadja magához a hatalmat. Az izgatás azonban sikertelen maradt, bár a lakosság még ma is fél, hogy a tegnapi tüntetés megismétlődik és a rend mégis felborul. A belvárosban sok tüzetet még ma sem nyitottak ki, mert a külvárosból a rendőrséghez állandóan nyugtalanító hírek érkeznek. Schober rendőrfőnök kiáltványt bocsájtott ki, melyben erélyes intézkedéseket ígér a rend fentartása érdekében.

A magyar nemzetgyűlés előtt is tárgyalják a románok bevonulásának ügyét

Budapest. (Eredeti távirat.) A közvéleményt még mindig élénken foglalkoztatja Sándor Pál által a nemzetgyűlésen interpelláció keretében felvetett azon kérdés, hogy kik hozták be közvetlenül a kommün bukása után a román csapatokat a fővárosba. Friedrich István tegnap a „Magyar Hírlap”-ban e kérdésre vonatkozólag nyilatkozott tagadva, hogy ezen ügyben bármily tekintetben részes volna. A nyilatkozat elhangzása után összehívta három kabinetjének volt minisztereit tanácskozásra, mely tanácskozáson megjelentek Heinrich Ferenc, Pekár Gyula, Hegyeshalmy Lajos, Csilléry András, Wolff Károly és Kelety Dénes. Az értekezleten abban állapodtak meg, hogy a román csapatok bevo-

mulásának ügyét az indemnitás letárgyalása után a nemzetgyűlés elé viszik, ahol a volt miniszterek mindegyike maga szerepének tisztázása végett fel fog szólni. Az értekezleten elhatározták azt is, hogy kedden újabb értekezlet tartanak, melyre Bethlen miniszter elnököt, Bánffy külügyminisztert és Schnetzer Ferencet, Friedrich volt hadügyminiszterét is meghívják. Az ügy fejlődését politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel várják.

Korfanty megalakította a kormányt

Varsó. (Er. táv.) Korfanty, az új lengyel miniszterelnök a nagy nehézségek közepette, melyet főleg Pilsudszky államfő okozott, megalakította a kabinettet. A külügyi tárcát ismét Skirmunt vállalta, a belügyet Walkhardt, a pénzügyet Miholsky, az igazságügyet Kucinszky, a közoktatásügyet Godlewsky, a kereskedelemügyet pedig Strassburg. Még mindig nagyon kétséges vajjon Pilsudsky államfő megadja-e hozzájárulását a kormány új összeállításához.

Újabb véres harcok dűlnak Irországban

Dublin. (Eredeti távirat.) Az ir szabad állam orozva agyonlőtt katonájának temetésénél Cork közelében irreguláris csapatok a halottas menetre lőttek. Egy zászlóaljparancsnok meghalt, a halottaskocsi az uti árokba fordult. A szabad állam csapatai a támadókat üldözöbe vették. A távirati összeköttetés Corkkal és egész Déliországgal megszakadt.

ULMANN és SELIGMANN

WIEN nemzetközi szállítványozás NOVISAD
 1. Judenplatz 6. Alapított 1865. Wilsonov trg. 6.
 Tel. 69046. Schenker & Co. Tel. 413.

Évek óta fenálló jól megszervezett

vasuti gyorsgyűjtő-forgalmunkkal és express-hajóforgalmunkkal

átveszünk mindennemű árunak az üzlet vagy raktár
 Wienből—Novisadra (esetleg házhoz szállítással) egy darabáru
 mint kocsirakományban olcsó tételek mellett leszállítását.
 Egész kocsirakományoknak vasuton vagy hajón
 való szállítását jutányos fix tételek mellett vállaljuk.
 Beszerezzük a behozatahoz és elvámolásához szükséges
 összes okmányokat (legálizált számlákat, származási bizonyít-
 ványokat az Odobrenjeket a Narodna banknál.)

Az áruk megérkezése után a prenosokat azonnal ki-
 szolgáltatjuk vagy kívánára a legjutányosabb kötségek mellett
 elvállaljuk a küldemények gyors elvámolását és
 házhoz szállítását.

Szíves megbízásait áruknak Wienben vagy bármely
 külföldi városban való átvételére kérjük vagy rövid uton
 (Tel. 413.) itteni képviselőinkhöz juttatni vagy pedig
 külföldi cégeinkkel az általunk való szállítást annak módjával együtt
 (hajón vagy vasuton) előírni.

Elvállalunk tehát mindennemű szállítást, transitá-
 lást, elvámolást, valamint vámárak beraktározását
 wien és novisadi saját raktárainkban. 3008—14—15

Szabad vámraktár (Transitraktár)

Novisad, Zeljeznička ulica 105—107. szám, szemben
 a vasuti állomással, körülbelül száz kocsirakomány
 befogadóképességgel.

Különösen alkalmas magas vámtétel alá eső kül-
 földi szállítványoknak transito beraktározására, me-
 melyek magában a raktárban kisebb részletekben is elvámol-
 hatók és szükség szerint átvehetőek.

Továbbá oly vámküldemények beraktározására,
 melyek valamely akadály (okmányok, származási bizonylat,
 odobrenje hiánya, analízis stb.) miatt azonnal nem vámol-
 hatók és az elvámolásig hivatalos vámraktárhelyet fenti
 raktárban lényegesen kedvezőbb díjtétellel tárolhatnak.

Nagyobb tételeknek hosszabb időre való betárol-
 ására megegyezés szerinti, különösen mérsékelt
 raktárdíjak.

Elvállalunk továbbá mindennemű szállítványozást, el-
 vámolást, házhozszállítást, valamint belföldi áruknak külön
 raktárházunkban való betárolását. 3009—14—15

Prvo Jugoslovensko Transportno D. D.
 Schenker & Co. Novisad, Wilsontrg. 6. Telefon 413.

Nagy bérház

a Futaki-ut legforgal-
 masabb részén eladó.

Különösen alkalmas üzletek, raktárak
 céljaira. — Cim a szerkesztőségben.

Eladó egy sörapparát és egy
 4 ajtós nagy jégsek-
 rény a Korzó Pavil-
 ionban Novisad. 3193-3 3

VASÁRUK,

rudvasak, Winter-kocsitengelyek, méretlemezek,
 tető-zár-cső-horganyozott és fehér-
 bádóg-lemezek, öntött tűzhelylapok, öntött
 lemez kész tűzhelyek, ekék, ekekések, szerszám-
 acélok, sodrony, sodronyszegkek, szerszámok,
 csavarárak, hitelesített üzleti egyensúlymérle-
 gek, épület és butorvasalások, kapitellek, asztal-
 lábak, dísz-fafaragványok, kovácsészen, katrány,
 valamint egyéb vasárak allandóan nagy választé-
 kében raktáron 2369

KUSZLI GYULA

vaskereskedésében Novisad (Ujvidék) Temerini
 utca 8. szám alatt.

Jó kereset

a munkanélkülieknek, ha újság-
 árulással foglalkoznak. Több idő-
 sebb egyént rikkancsnak keres
 a „Délbácska“ kiadóhivatala.

APOLLO
 MOZGÓ

JULIUS
 21

Szünet

Subotičeva (Bercsényi M.) u. 8. számu

ház eladó.

Bővebb felvilágosítás az Obermüller-
 féle hentesüzletben nyerhető. 3—3

Eladó

szabad kézből a Darányi-telepen
 lévő 73. számú ház. 3192-2-2

Djurica Lisič i Srpska Trgovačka Banka D. D. Fakereskedése

Fióktelep: ŽABALJ.

Főlerakat: NOVISAD.

Fióktelep: ST. FUTOG.

Telefon: 19.

Temerini-u Telefon: 306.

Telefon: 4.

Ajánlja nagy választéku raktárát mindennemű
 Épületfa, faragott, fűrészelt és gömb-
 fenyő

Asztalos deszka, teljesen száraz

Padló deszka NF. " "

Borovi padló " "

Gőzölt bükk és Tölgyfa deszka,
 teljesen száraz

Elárusítás nagyban és kicsinyben. :-: Szigoruan szabott árak.

Eladó heréskert.

3187-2-2

Folyó hó 23 án, vasárnap d u. 4 óra-
 kor az Árpád utca 43 sz. alatt levő
 heréskert egyszeri vagy egész évi
 kaszálásra nyilvános árverésen eladás
 alá kerül. Árverés a helyszínen.

!

készülnek leggyorsabban és legolcsób-
 ban mindennemű könyvnyomdai munkák

GUTENBERG

könyvnyomdában Novisad, Szabadság-
 tér 1. szám alatt (a róm. katólikus
 templommal szemben). — Telefon 98.